

I OSK 526/17, Przesłanki umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie

LEX nr 2420860

Wyrok

Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie

z dnia 26 września 2017 r.

I OSK 526/17

Przesłanki umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Status:

orzeczenie prawomocne

TEZA aktualna

Jedyną i konieczną przesłanką umorzenia należności z tytułu wypłaconych zaliczek jest skuteczna egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów, prowadzona przez okres minimum 3 lat. Nawet bardzo trudna sytuacja materialna dłużnika alimentacyjnego nie stanowi ani samodzielnej, ani dodatkowej przesłanki umorzenia należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia NSA Joanna Runge-Lissowska.

Sędziowie: NSA Roman Ciągiewicz, del. WSA Iwona Kosińska (spr.).

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 26 września 2017 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej skargi kasacyjnej J. W. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 687/16 w sprawie ze skargi J. W. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w (...) z dnia (...) czerwca 2016 r., nr (...) w przedmiocie odmowy umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie faktyczne

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 687/16, po rozpatrzeniu skargi J. W. na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w (...) z dnia (...) czerwca 2016 r. utrzymującą w mocy decyzję Wójta Gminy (...) z dnia (...) grudnia 2015 r. odmawiającą wnioskodawcy umorzenia należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z zaliczki alimentacyjnej wraz z odsetkami,

oddalił skargę.

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny przedstawił następujący stan faktyczny sprawy:

Prezydent Miasta (...) decyzją z dnia (...) listopada 2014 r. odmówił wnioskodawcy umorzenia należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z zaliczki alimentacyjnej. Po rozpatrzeniu złożonego odwołania Samorządowe Kolegium Odwoławcze w (...) decyzją z dnia (...) stycznia 2015 r. decyzję tę uchyliło i umorzyło postępowanie przed organem I instancji, jako organem niewłaściwym do jej rozpatrzenia. Sprawa została przekazana do organu właściwego, czyli Wójta Gminy (...).

Po rozpatrzeniu złożonego wniosku Wójt decyzją z dnia (...) grudnia 2015 r. odmówił umorzenia należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z zaliczki alimentacyjnej wraz z odsetkami. W uzasadnieniu organ I instancji wyjaśnił, że ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej utraciła swoją moc na podstawie art. 47 w związku z art. 48 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - z dniem 1 października 2008 r. Umorzenie zaliczki alimentacyjnej wypłacanej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732, z późn. zm.) możliwe jest wyłącznie w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, którego treść organ I instancji powołał. Dnia 31 marca 2015 r. do organu wpłynęło pismo Komornika Sądowego informujące, że skarżący w okresie ostatnich 3, 5 i 7 lat nie dokonał na poczet zadłużenia żadnej wpłaty. Na skutek ponownego zapytania przez organ, pismem z dnia 26 listopada 2015 r. Komornik Sądowy poinformował, że ostatniej wpłaty dłużnik dokonał w dniu (...) maja 2005 r. w kwocie (...) zł. Pismem z dnia (...) grudnia 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie poinformował, że do dnia wystawienia pisma skarżący nie dokonał żadnej wpłaty, zarówno bezpośredniej, jak i za pośrednictwem komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, na poczet spłaty powstałych zobowiązań.

Organ wskazał ponadto, że wśród dowodów będących w aktach sprawy znajduje się ugoda z dnia (...) maja 2014 r. zawarta przed Sądem Rejonowym w sprawie z powództwa B. W. przeciwko wnioskodawcy o podwyższenie alimentów oraz z powództwa wnioskodawcy przeciwko B. W. i J. W. o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny wygaś z dniem (...) listopada 2014 r., jak również ugoda z dnia (...) listopada 2014 r. zawarta przed Sądem Rejonowym z powództwa wnioskodawcy przeciwko J. W. o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny wygaś z dniem (...) grudnia 2009 r. Nadto dnia (...) października 2008 r. zawarta została ugoda pozasądowa pomiędzy wierzycielkami J. W. i B. W. a wnioskodawcą, na mocy której zapłacił się on na rzecz córek łączną kwotę (...) zł tytułem zaległych świadczeń alimentacyjnych oraz bieżących świadczeń na rzecz B. W. od miesiąca lipca 2008 r. w kwocie (...) zł miesięcznie. Wpłatę zaległości potwierdzono dnia (...) października 2008 r. na łączną kwotę (...) zł.

W tej sytuacji organ I instancji wyjaśnił, że egzekucję alimentów prowadzi uprawniony do tego organ egzekucyjny, którym jest komornik sądowy. Dobrowolne wpłaty na rzecz osób uprawnionych nie mogą być uznane jako "kwoty skutecznie wyegzekwowane" w rozumieniu art. 30 ust. 1 powołanej ustawy. Istotne znaczenie dla ustalenia przesłanki "skutecznej

egzekucji" ma bowiem stanowisko Komornika Sądowego, przedłożone w postępowaniu administracyjnym, o umorzeniu należności z dnia (...) listopada 2015 r., z którego wynika, że kwota ostatniej wpłaty wynosiła (...) zł. Oznacza to, że zawarty w art. 30 ust. 1 powołanej ustawy warunek egzekucji należności z tytułu zaliczek w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów, tj. kwoty (...) zł nie został spełniony. Podkreślono, że nie upłynął co najmniej 3 letni okres skutecznej egzekucji, a więc dłużnik alimentacyjny nie spełnił powyższego kryterium uprawniającego do umorzenia wnioskowanego zadłużenia. Nie można zatem, w ocenie organu, przyjąć, że dobrowolne wpłaty dokonywane poza postępowaniem egzekucyjnym to zaległości skutecznie wyegzekwowane przez komornika. Odnosząc się do treści ugody z dnia (...) października 2008 r., organ wskazał, że jednorazowa, późniejsza wpłata na poczet zadłużenia alimentacyjnego nie może przesądzać o spełnieniu przesłanki "skuteczności egzekucji", bowiem istota świadczeń alimentacyjnych polega na bieżącym, regularnym zaspokajaniu potrzeb osoby uprawnionej, nie zaś na wpłaceniu jednorazowo nawet większej sumy pieniężnej. Z powyższego wynika, wedle organu, że zaniechanie wpłaty albo wpłata w wysokości niższej niż wysokość zasądzonych alimentów, chociażby w jednym miesiącu w okresie wspomnianych 3 lat, powoduje, iż egzekucja nie może zostać uznana za skuteczną. Ponadto organ I instancji wyjaśnił, że przewidziane w przepisie art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów prawo do ubiegania się o umorzenie należności nie jest uzależnione od sytuacji osobistej dłużnika alimentacyjnego. Nie ma zatem możliwości umorzenia należności wynikających z wypłaconej zaliczki alimentacyjnej, biorąc pod uwagę trudną sytuację rodzinną, dochodową czy zdrowotną dłużnika alimentacyjnego. Dopiero wypełnienie przesłanki dotyczącej terminowych i dokonywanych w odpowiedniej wysokości wpłat przez okres wymagany powołaną ustawą będzie umożliwiało organowi administracji podjęcie dalszej analizy w zakresie możliwości umorzenia dłużnikowi zaległości, biorąc pod uwagę jego trudną sytuację. Wobec niespełnienia warunków określonych w art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ uznał, że nie ma podstaw do umorzenia należności.

Nie zgadzając się z tym rozstrzygnięciem J. W. złożył odwołanie, zarzucając organowi I instancji naruszenie art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, polegające na braku uwzględnienia trudnej sytuacji dochodowej i majątkowej skarżącego przy wydawaniu zaskarżonej decyzji, oraz art. 7 k.p.a. polegające na tym, że organ I instancji nie tylko nie dokonał wnikliwej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, ale przede wszystkim nie uwzględnił wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie oraz brak jest analizy prawnej niniejszej sprawy pod kątem konieczności zastosowania w niej ustawy o świadczeniach rodzinnych, a to z uwagi na odesłanie do wskazanej ustawy, zawarte przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Po rozpatrzeniu złożonego odwołania Samorządowe Kolegium Odwoławcze stanęło na stanowisku, że nie może ono zostać uwzględnione. W uzasadnieniu organ odwoławczy opisał szczegółowo stan faktyczny w sprawie. Wyjaśnił, że dłużnik alimentacyjny (skarżący) figuruje w ewidencji dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej. Do dnia wydania decyzji na koncie dłużnika alimentacyjnego nie zarejestrowano żadnej wpłaty na poczet spłaty powstałych zobowiązań alimentacyjnych. Wyjaśnił, że w sprawie nie

może zostać wzięty pod uwagę przepis art. 30 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, bowiem brzmienie art. 30 ust. 1 poprzez odesłanie do należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 4, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że ocena przesłanek umorzenia wobec dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych w trybie przepisów ustawy z 2005 r. zaliczek alimentacyjnych winna odbywać się wyłącznie w oparciu o regulację art. 30 ust. 1 tej ustawy. Przepis art. 30 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dotyczy bowiem tylko należności powstałych na skutek świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego. Nie dotyczy on natomiast należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych uprawnionemu na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz o zaliczce alimentacyjnej. Odnosząc powyższe rozważania do stanu faktycznego w sprawie, organ II instancji wskazał, że wniosek odwołującego się odnosi się do umorzenia należności z tytułu zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych w okresie od września 2005 r. do września 2008 r., co powoduje, że jedyną i konieczną przesłanką rozstrzygania o zakresie należności, jakie mógł umorzyć organ właściwy dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych, jest skuteczność egzekucji wobec dłużnika alimentacyjnego w wysokości określonej w sposób procentowy i w okresach przewidzianych w art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Warunek ten, zdaniem organu, nie został spełniony, na którą to okoliczność organ powołał załączone do akt sprawy zaświadczenie wydane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) z dnia (...) listopada 2015 r., z którego wynika, że postępowanie egzekucyjne przeciwko J. W. nadal się toczy i że dłużnik dokonał ostatniej wpłaty w dniu (...) maja 2005 r. w kwocie (...) zł. Z kolei z pisma Kierownika Zespołu ds. Funduszu Alimentacyjnego działającego w imieniu Prezydenta z dnia (...) maja 2016 r. wynika, że na koncie dłużnika alimentacyjnego J. W. nie zarejestrowano żadnej wpłaty na poczet spłaty powstałych zobowiązań alimentacyjnych. Zdaniem organu zatem brak jest przesłanek ustawowych do umorzenia zadłużenia. Kategoryczne sformułowanie art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie pozostawia bowiem wątpliwości, że nawet bardzo trudna sytuacja materialna dłużnika alimentacyjnego nie stanowi ani samodzielnej, ani dodatkowej przesłanki umorzenia należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych. Skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego złożył J. W. powtarzając w niej treść wcześniejszego odwołania. W odpowiedzi na skargę Samorządowe Kolegium Odwoławcze wniosło o jej oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 687/16 uznał skargę za niezasadną. W uzasadnieniu Sąd I instancji wyjaśnił, że bezsporne w sprawie jest, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej zostało przyznane świadczenie w formie zaliczki alimentacyjnej na rzecz dwóch córek skarżącego. Organ przyznał i wypłacił zaliczkę alimentacyjną za okres od dnia (...) września 2005 r. do dnia (...) sierpnia 2008 r. na osoby uprawnione (córkę) w łącznej kwocie (...) zł. Sąd przywołał treść art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zdaniem Sądu, analiza tych przepisów jednoznacznie wskazuje, że art. 30 ust. 2 tej ustawy dotyczy tylko

należności powstałych na skutek świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego. Nie dotyczy natomiast należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych uprawnionemu na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz o zaliczce alimentacyjnej, do których znajdzie zastosowanie regulacja art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na poparcie tego stanowiska Sąd przywołał odpowiednie orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W ocenie Sądu, zgodnie z powołaną treścią art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jedyną i konieczną przesłanką umorzenia należności z tytułu wypłaconych zaliczek jest skuteczna egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów, prowadzona przez okres minimum 3 lat. W tym zakresie orzekający w tej sprawie organ nie był uprawniony do badania sytuacji materialnej dłużnika. Ani sytuacja dochodowa, ani też sytuacja rodzinna nie stanowią dodatkowego kryterium umorzenia należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych. Kryteria te są brane pod uwagę w razie rozpatrywania wniosku dłużnika alimentacyjnego o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. O odrębności tych dwóch postępowań świadczy to, że właściwe do przeprowadzenia postępowania są inne organy. Wniosek o umorzenie zaległości z tytułu zaliczek alimentacyjnych rozpatruje organ właściwy dłużnika, zaś wniosek o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - organ właściwy wierzyciela. Skoro zaś zgromadzone w aktach dokumenty wskazują, że egzekucja świadczeń alimentacyjnych od skarżącego nie była skuteczna w okresie ostatnich 3 lat, to organy nie miały prawnej możliwości umorzenia należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych córkom skarżącego.

Sąd podkreślił, że tak ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej w art. 2 pkt 1, jak i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w art. 2 pkt 2 definiują pojęcie bezskuteczności egzekucji. Ową bezskuteczność stwierdza się na podstawie zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji wystawionego przez organ prowadzący postępowanie egzekucyjne. W niniejszej sprawie, co wynika z akt sprawy, egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego była bezskuteczna. Skoro organ prowadzący egzekucję wydał takiej treści zaświadczenie, poświadcza to, że egzekucja skuteczna nie była. Okoliczność ta nie podlega już badaniu przez organ wydający decyzję w przedmiocie umorzenia należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Całkowita zatem bezskuteczność egzekucji uniemożliwia organom zastosowanie tego przepisu, niezależnie od ich woli oraz innych osobistych uwarunkowań osoby zobowiązanej.

Skargę kasacyjną od tego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 687/16 do Naczelnego Sądu Administracyjnego złożył J. W.

Strona skarżąca zarzuciła kwestionowanemu rozstrzygnięciu:

1 - naruszenie prawa materialnego, czyli 30 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, polegające na braku uwzględnienia trudnej sytuacji dochodowej i majątkowej skarżącego kasacyjnie przy wydawaniu zaskarżonej decyzji;

2 - naruszenie przepisów procesowych, czyli

- art. 7 k.p.a. polegające na przyjęciu, że odmowa umorzenia należności powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z zaliczki alimentacyjnej wraz z odsetkami jest w pełni uzasadniona, mimo że Sąd I instancji nie tylko nie dokonał wnikliwej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, ale przede wszystkim nie uwzględnił wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, oraz

- przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegające na braku zastosowania wskazanych norm w niniejszej sprawie i to mimo normy odsyłającej do ww. przepisów, zawartej w przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Mając powyższe zarzuty na uwadze, skarżący kasacyjnie wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego jej rozpoznania i merytorycznego rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej strona skarżąca przedstawiła argumenty na poparcie zasadności postawionych w skardze kasacyjnej zarzutów.

Uzasadnienie prawne

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 183 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. z 2017 r. Dz. U. poz. 1369, z późn. zm.) Naczelny Sąd

Administracyjny rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej, biorąc pod uwagę z urzędu jedynie nieważność postępowania. W przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki nieważności postępowania określone w art. 183 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Naczelny Sąd Administracyjny kontroluje więc zgodność zaskarżonego orzeczenia z prawem materialnym i procesowym w granicach skargi kasacyjnej.

Skarga kasacyjna nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż nie zawiera usprawiedliwionych podstaw, a sposób sformułowania i uzasadnienia zawartych w niej zarzutów oraz wniosków wskazuje na niepełne zrozumienie przez jej autora zasad postępowania kasacyjnego.

W niniejszej sprawie skarżący oparł skargę kasacyjną na obu podstawach kasacyjnych wskazanych w art. 174 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w związku z tym w pierwszej kolejności wymagają oceny zawarte w skardze kasacyjnej zarzuty dotyczące naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania, gdyż zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego mogą podlegać ocenie dopiero wówczas, gdy stan faktyczny przyjęty za podstawę zaskarżonego wyroku nie nasuwa zastrzeżeń.

W skardze kasacyjnej poniesiono zarzut naruszenia przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegające na braku zastosowania norm tej ustawy w niniejszej sprawie i to mimo, jak twierdzi skarżący kasacyjnie, normy odsyłającej do przepisów tej ustawy, zawartej w przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zarzut ten jest niezasadny. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. z 2017 r. Dz. U. poz. 489, z późn. zm.) odsyła do przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jedynie w art. 2 pkt 4, 5, 12, art. 15 ust. 8c pkt 1, art. 15a ust. 1 pkt 1a oraz art. 39, czyli przy tłumaczeniu pojęcia: dochodu, dochodu rodziny, rodziny,

podmiotu uprawnionego do dostępu do informacji zawartych w rejestrze centralnym, dostępu organu wierzyciela do informacji o dochodzie oraz zmian wprowadzanych omawianą ustawą w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W żadnym innym przypadku omawiana ustawa nie odwołuje się do przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych i nie nakazuje jej stosowania. Nie czyni tego również w art. 30, mającym zastosowanie w tej sprawie, a dotyczącym możliwości umorzenia należności dłużnika alimentacyjnego. Postawiony w skardze kasacyjnej w tym zakresie zarzut, pomijając już jego wadliwość formalną, uznać należy za całkowicie chybiony.

Wadliwie również postawiony został zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 7 k.p.a.

Przede wszystkim wyjaśnić należy, że Sąd nie mógł naruszyć tego przepisu, ponieważ sądy administracyjne nie stosują przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Postępowanie przed sądami administracyjnymi zostało uregulowane w ustawie Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Nie mógł więc Sąd I instancji uchybić powołanym przepisom procesowym, gdyż ich nie stosował. Prawdłowo sformułowany zarzut skargi kasacyjnej w tym zakresie mógł zarzucać Sądowi I instancji naruszenie art. 145 § 1 pkt 1 lit. c lub art. 151 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi przez oddalenie skargi w sytuacji, w której ze względu na naruszenie przez organy administracji wymienionego przepisu Kodeksu postępowania administracyjnego Sąd I instancji - zdaniem autora skargi kasacyjnej - winien był uchylić zaskarżoną decyzję, bowiem owo naruszenie przepisów postępowania administracyjnego mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Jednak tak sformułowanego zarzutu skarga kasacyjnie nie zawiera. W tej sytuacji niejako na marginesie wyjaśnić należy, że stosownie do treści art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi Sąd, uwzględniając skargę na decyzję lub postanowienie, uchyla decyzję lub postanowienie w całości albo w części, jeżeli stwierdzi naruszenie przepisów postępowania, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Można zatem zarzucić Sądowi I instancji naruszenie wyżej wymienionego przepisu tylko wówczas, gdy Sąd ten stwierdził naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a pomimo to Sąd ten nie spełnił dyspozycji tej normy prawnej i nie uchylił zaskarżonego orzeczenia. Natomiast w rozpatrywanej sprawie przedstawione przez Sąd I instancji przesłanki oddalenia skargi nie pozwalały na zastosowanie art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, gdyż Sąd I instancji nie stwierdził takich naruszeń prawa, które mogły mieć wpływ na sposób jej rozpatrzenia przez organ. Sąd dokonał wnikliwej, merytorycznej oceny zaskarżonej decyzji i zasadnie uznał, że powołane w uzasadnieniu przepisy prawa nie zostały przez organ naruszone. Jeśli zatem z wyroku wynika, że Sąd I instancji nie dopatrył się naruszenia przepisów, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to uznać należy, że rozstrzygnięcie wydane w oparciu o treść art. 151 powołanej ustawy jest zgodne z dyspozycją stosowanej przez Sąd I instancji normy prawnej. Podkreślić przy tym należy, że samo wydanie wyroku niezgodnego z oczekiwaniem skarżącego kasacyjnie nie może być utożsamiane z uchybieniem powołanym normom. Analiza skargi kasacyjnej w zakresie uzasadnienia rozpatrywanego zarzutu wskazuje, że w istocie sprowadza się ono jedynie do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego i jego oceną dokonaną przez organy orzekające w sprawie, którą Sąd I instancji

zaaprobował. Wojewódzki Sąd Administracyjny w ustalonym stanie faktycznym prawidłowo uznał, że nie istnieją podstawy do uwzględnienia skargi i uchylenia zaskarżonej decyzji. Organ rozpatrujący sprawę zgromadził materiał dowodowy pozwalający na prawidłowe ustalenie stanu faktycznego i jego ocenę. Sąd natomiast dokonał wnikliwej oceny zaskarżonej decyzji zarówno w kontekście zastosowania przepisów prawa materialnego, jak i przepisów postępowania i zasadnie uznał, że nie zostały one naruszone.

Skoro zatem podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty dotyczące naruszenia przez Wojewódzki Sąd Administracyjny przepisów, uznanych przez skarżącego kasacyjnie za przepisy postępowania, okazały się nieusprawiedliwione, należy przejść do oceny zasadności zarzutów skargi kasacyjnej dotyczących naruszenia wskazanego w niej przepisu prawa materialnego, czyli powołanego w skardze kasacyjnej art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. z 2017 r. Dz. U. poz. 489, z późn. zm.)

Również i ten zarzut uznać należy za chybiony. W sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że wniosek skarżącego kasacyjnie o umorzenie należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych na rzecz jego córek mógł być rozpatrzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wobec braku innych przepisów intertemporalnych w tej kwestii. Istotą w sprawie jest, czy w sprawie mógł mieć zastosowanie art. 30 ust. 1 tej ustawy, jak uznały organy i Sąd I instancji, czy również ust. 2 tego artykułu, jak chciałby tego skarżący kasacyjnie, domagający się uwzględnienia jego sytuacji życiowej, osobistej i dochodowej. W tej sytuacji wyjaśnić należy, że art. 30 ust. 1 powołanej ustawy dotyczy umorzenia należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 tej ustawy, określając warunki, jakie mają być spełnione, aby można było dokonać umorzenia. Natomiast należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 to: 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na podstawie ustawy; 2) należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie upoważnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, 4) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałe z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym. Z kolei art. 30 ust. 2 stanowi, że organ właściwy wierzyciela może na wniosek dłużnika alimentacyjnego umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną. Rozstrzygnięcie oparte o normę zawartą w art. 30 ust. 1 ustawy z 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i rozstrzygnięcie oparte o normę zawartą w art. 30 ust. 2 ustawy, są to zatem dwa odrębne rozstrzygnięcia. Oznacza to, że w stanie faktycznym rozpatrywanej sprawy zasadnie organy zastosowały jako podstawę rozstrzygnięcia wniosku skarżącego kasacyjnie art. 30 ust. 1 powołanej ustawy, nie zaś art. 30 ust. 2, który w tej sprawie nie mógł mieć zastosowania.

Zgodzić należy się także z Sądem I instancji, że stosownie do treści art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy dłużnika może umorzyć należności, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 powołanej ustawy w łącznej wysokości:

- 1) 30%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 3 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 2) 50%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 5 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów;
- 3) 100%, jeżeli egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego jest skuteczna przez okres 7 lat w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów.

Jak zatem wynika z brzmienia wskazanego wyżej przepisu, jedyną i konieczną przesłanką umorzenia należności z tytułu wypłaconych zaliczek jest skuteczna egzekucja wobec dłużnika alimentacyjnego w wysokości miesięcznej nie niższej niż wysokość zasądzonych alimentów, prowadzona przez okres minimum 3 lat. Kategoryczne sformułowanie tego przepisu nie pozostawia natomiast wątpliwości, że nawet bardzo trudna sytuacja materialna dłużnika alimentacyjnego nie stanowi ani samodzielnej, ani dodatkowej przesłanki umorzenia należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych.

Oznacza to, że w rozpatrywanej sprawie wymagane przepisem art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przesłanki umorzenia nie zostały przez skarżącego kasacyjnie spełnione. Ani zatem organy orzekające w sprawie i odmawiające wnioskowanego umorzenia, ani Sąd I instancji, oddalając wniesioną skargę, nie naruszyły, wbrew przekonaniu skarżącego kasacyjnie, powołanego przepisu.

Przedstawiona argumentacja prowadzi do wniosku, że sprawa co do istoty została prawidłowo rozpatrzona, a dokonana przez Wojewódzki Sąd Administracyjny ocena prawidłowości zaskarżonych decyzji odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 184 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. z 2017 r. Dz. U. poz. 1369, z późn. zm.) Sąd orzekł jak w sentencji.